

Rosszkedvünk tele

2021 január 08. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Erdélyi történelmi családok...

Koronavírus idején az ember igyekszik könnyed, vidám felütés? olvasmányhoz jutni, olyasféléhez, ami emeli a kedélyt, de nem késztet különösebben mély gondolkodásra. A bezártság és a depresszív hangulat nem kedvez a sötét tónusú írás befogadásának, én legalábbis igyekszem mostanában kerülni az effélet. Rosszkedvünk telén mégis hadd írjak röviden Margittai Gábor új könyvéről, erről a nem éppen pehelykönnyű olvasmányról.

A szórványmagyarság sorsát fáradhatatlanul kutató szerzőt úgy húsz éve ismerem. Mindig csodálattal adóztam klasszikus műveltségről, kiváló stílusáról és még kiválóbb ízléséről tanúskodó írásainak. Bár kenyérkereső foglalkozását tekintve Margittai Gábor újságíró, nyilvánvalóan sokkal több egyszeri tollforgatónál: alkotótársával és házastársával, Major Anitával régi magyar irodalmi hagyományok őrzője. Azon kívül filmesek, néprajzosok, utazók, néptáncosok, és még ki tudja, mennyi féle alakját öltik a szellemi garabonciának, de bármit is kezdtek, bármit is mutattak fel eddig, mindig minőséget produkáltak. Új színeket, új érzéseket bányásztak el? elfeledett és elhanyagolt vidékekről, elmentek oda, ahova a magyarországi utazó nemigen jut el, mert vagy foglyul ejtette a hamis romantika, vagy eleve át sem lépi a határt Ártádnál, mert minek.

Hogy Margittai Gábor szórványmagyarságról, régi magyar családokról szóló sorozatának második kötetét félve vettem a kezembe, annak oka egyszerű: ismerem a történet végét. Tudtam elzeteresen, hogy a román bürokrácia és az államilag szentesített csalások útvesztőiben a hajdan kifosztott magyar nemesi családok változatlanul hiába keresik az igazságukat. Margittai Gábor új könyvében nem is szükséges nagyon belemélyedni, tulajdonképpen néhány oldal után kiderül, hogy valóban ez a helyzet.

KÜLSŐ MAGYAROK

MARGITTAI GÁBOR

LÁTHATATLAN KASTÉLY

ERDÉLYI TÖRTÉNELMI CSALÁDOK
A JÓVÁTÉTEL ÚTVESZTŐJÉBEN:
WASSOK ÉS KEMÉNYEK

Ez a könyv ugyanakkor nem pusztán örökségvizsgálati leltár. Az örökség csak ürügy a mai teendők felvetéséhez. Az író érezhetően lánggra gyúl és keményen fogalmaz, amikor disznószaros, cigány családot által elhasznált, szétmálladt hajdani kúriákat, kastélyokat jár be sáros lábbal, amikor keresi a Wassok és Kemények nyomait a hajdani birtokon. Meg is találja őket és életművüket régi történetekben, a településeken élők félmondataiban, megsárgult papírokon, de úgy érezzük – és érzi is – hogy mindez kevés az üdvösséghez. Jelen idejű megoldás kellene a bajokra, annál is inkább, mert a szerző elzárja a könyvének fűszereit, az örökösök vagy meghaltak, vagy egyre gyengülő esélyekkel vívják tovább szélmalomharcukat a román és a nemzetközi hatóságok ellen. Ez utóbbi nem elszólás: igen, a törvényeket elszabotáló román állam és román önkormányzatok mellett a Bukarestben magukhoz édesgetett „pártatlan” nemzetközi bírósággal, szakértőkkel is vívják harcukat az erdélyi magyar arisztokraták örökösei. Egyelőre teljesen esélytelenül.

A láthatatlan kastély voltaképpen elnyújtott riport, amelyet adatokkal és kitérésekkel szakít meg a szerző. Mindvégig olvasmányos és könnyen befogadható anyagból mesterien összegyűrt furcsa, komor pikareszk, ahol a fűhűs soha sincs jelen, hacsak nem fényképeken: vagy számottevő, vagy kivégezte vagy lassú szellemi és testi halálra ítélte a hol nacionalista, hol kommunista, hol demokrata román hatalom. A láthatatlan kastély környéke olyan senki földje, ahonnan az úslakosok eltűntek, a jövevények pedig birtokba sem vették, most éppen parlagon hever. Az asszimiláció szorításában fuldokló kis mezőszégy gyülekezetek bemutatása, a hajdani szamosújvári örmény élet leírása, az „igazi Kemények” földjének bejárása szúrós szilánkként hasít belénk.

Tehetetlenségi érzésünket azonban – szerencsére – megoldási javaslattal oldja az író: beolvadás és megadás helyett ott a recept az orrunk előtt. Szamosújváron a Téka néptáncosai és hagyományteremtői tesznek csodát, kitágítják a helyi magyarság fizikai és lelki határait. Olykor elég egy makacs székely ember, aki segíteni akar a szórványon, elég a tanító, a pap, a leszármazott, aki még emlékszik a régiekre, és tudja, hogy a magyar szó, a magyar temető kötelez. A láthatatlan kastély olykor nagyon is nagyon is látható, csak éppen dölyfösen elhajtunk mellette.

Bár a magyar-román kapcsolatok hosszú évek óta semmilyen bizakodásra nem adhatnak okot, Margittai Gábor könyvének legnagyobb elismerése lenne, ha gyakorlati útmutatónak használnák a magyar nemzetpolitika irányítói. Ha ennek a pontosan adatolt, szívbemarkoló és felrázó könyvnek az érvrendszerét venné át a majdani tárgyalásokon a magyar tárgyaló. Mert a majdani magyar-román tárgyaláson – legyenek azok kétoldalú, legmagasabb szintű, vagy szakpolitikai jellegűek – a magyar félnek fel kell vetnie az elbitorolt és elkótyavetelt erdélyi magyar tulajdonlás és kárpótlás kérdését. Hogy rosszkedvünk telét felváltsa a tavasz, amelyről – reményeim szerint – Margittai Gábor ugyanolyan odaadással és mély tárgyismerettel tudósít majd, mint erről a mi nehéz, hosszú, huszadik századi telünkéről.

(Margittai Gábor: Láthatatlan kastély. Erdélyi történelmi családok a jóvátétel útvesztőjében: Wassok és Kemények. Külső Magyarok, 2020.)

Szentesi Zöldi László - www.demokrata.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>, illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
